

KÜLÖNLEGES, MAGÁVAL RAGADÓ MOZGÁSSZÍNHÁZI ELŐADÁST IS KÍNÁLT A KOLOZSVÁRI NEMZETKÖZI SZÍNHÁZI SZEMLE

Afrikai őserő az Interferenciák színpadán

Tiszta, mindenféle mesterkéltségtől mentes mozdulatokkal jelenítik meg az Omma című táncszínházi előadás afrikai származású táncosai az őserőt és az olyan ősi és örök tevékenységeket, mint a játék, a harc, a munka. A különleges produkciót és a róla szóló beszélgetést a kolozsvári Interferenciák Nemzetközi Színházi Fesztivál közönsége láthatta-hallhatta.

» TÓTH GÖDRI IRINGÓ

Javában tart az Interferenciák Nemzetközi Színházi Fesztivál Kolozsváron, az ország egyik meghatározó jelentőségű színházi szemléljén számos hazai és külföldi előadás várja a közönséget. A november 27-ig tartó szemle nemcsak színházi produkciókat, hanem az előadókkal tartott beszélgetéseket, kiállítás megnyitót, koncertet is kínál közönségének.

Az emberi test mint egyetlen „díszlet”

Nagy József Omma című darabja, amely igazi mozgásszínházi remekmű, az Interferenciák egyik sokak által várt előadása volt. A szerbiai magyar koreográfuszeni, Nagy József (Josef Nadj) által rendezett produkcióban nyolc fekete-afrikai táncos mutatja meg, hogy „tánc voltunk, és táncá leszünk”, azaz hogyan képes a színház, a rendező és a táncos egyaránt megszabadulni minden tanult, elsajátított formától, eszköztől és visszatérni a gyökerekhez. Nagy József Franciaországban készült előadása nem először szerepelt romániai színpadon, de a kincses

Afrika különböző országaiból származó művészek léptek színpadra a mozgásszínházi előadásban

» Bár a világ nagy színházait járják az Omma című produkcióval, illetve most egy új előadáson is dolgoznak, a táncosok közül mindannyian hazájának afrikai szülőországukba.

város közönségét először nyugtözte le. A kortárs táncszínház egyik leghíresebb és legelismertebb alkotója – rendezője és koreográfusa – a szombati kolozsvári bemutató másnapján közönségtalálkozó keretében beszélt a darab születéséről és koncepciójáról. Az eseményen – melyen Tompa Gábor, az Interferenciák igazgatója és Visky András, a Kolozsvári Állami Magyar Színház művészeti vezetője voltak a „házigazdák” – a rendező mellett három táncos is jelen volt. Az Afrikában többször is megfordult Nagy József felidézte: amikor megszületett benne az elhatározás, hogy afrikai táncosokkal készít előadást, eleinte úgy gondolta, hogy a fekete kontinensen keresi meg szereplőit, ám végül a nyolc művészre Franciaországban talált, ahol ő maga is él. Bár a táncosok Franciaországban élnek, mind Afrikában születtek, nőttek fel, megtapasztalták a kontinens háborúit, szegénységét, nyomorát. Nagy József kiemelte, időközben jött rá, hogy olyan táncosokat akar a produkcióba, akik már kimozdultak hagyományos világukból. A

rendező-koreográfus – aki számára több mint negyvenéves munkássága során a díszlet, a kellékek, a kosztümök is kiemelten fontosak voltak – az Omma megalkotásakor úgy döntött, visszatér a gyökerekhez, megtisztítja a színpadot, hogy megpendíthesse a leglényegibb dolgot, azaz az emberi testet. Úgy fogalmazott, hogy tulajdonképpen eldobta az addigi mankóit.

Visszatérés a gyökerekhez

Az előadásban a nyolc fekete férfi nadrágban és zakóban, majd a zakótól megszabadulva meztelen felsőtesttel testesíti meg az őserőt, tiszta, mindenféle mesterkéltségtől mentes mozdulatokkal jelenítik meg az olyan ősi és örök tevékenységeket, mint a játék, a harc, a munka. Mozdulataik ritmusa természetes, gyakran a légzéshez igazodik, s mindezt szintén archaikusnak ható zene, dobogás, néha beszéd, emberi hangok kíséretében. Az egész előadásban kétszer hangzik el érthető beszéd: az egyik a fekete szó, a másik pedig a „véres a föld” mondat – mindkettő magya-

rul. A rendező hangsúlyozta, hogy bármilyen nyelvű közönség előtt játszának, a táncosok mindig magyarul mondják ki ezeket a szavakat, amelyek így sejtelmesek maradnak. Az előadás többi részében a beszéd valamiféle halandzsávára egyszerűsödik, ez is a gyökerekhez való visszatérés egyik formája. Az Afrika különböző országaiból – Szenegáltól Kongón és Burkina Fasón át Elefántcsontpartig – származó művészek a közönségtalálkozón arról számoltak be, nem volt könnyű számukra, hogy a rendező kérésének megfelelően megszabaduljanak mindentől, amit az évek alatt tanultak, minden művészeti iskolában, képzésen, sportiskolában tanult mozdulattól, technikától. A rendező azt kérte tőlük, hogy felejtse el minden kódot, és emlékezzenek azokra a mozdulatokra, amiket mondjuk, egy sarlóval a kezükben kellett a mezőkön végezni. Itt nevetve hozzátette, hogy ilyen banálisnak tűnő beszélgetések során is előtűntek a különbségek Kelet-Európa és Afrika között, hiszen míg Nagy gyerekként csak attól félt aratás közben, hogy megvágja a lábát, táncosainak a mérges kígyókra is figyelniük kellett. A táncosok azt is elmondták, nagyon hálásak Nagy Józsefnek, amiért megtanította, miként nyissanak az ösztönös énjük felé, hogyan fedezék fel azt, ami mélyen bennük van, a génjeikben, a tudatalattijukban, a sejtjeikben, azt, ami tiszta és ősi, azt, amit a szívük is diktál. Kiemelték azt is, hogy bár a világ nagy színházait járják ezzel a darabbal, illetve most egy új produkción is dolgoznak, mindannyian hazájának szülőországukba: van, aki évi 1–2-szer, de van, aki többször is hazautazik Afrikába, sőt művészi projekteket, képzéseket indítottak ott, lehetőséget adva az ottani fiataloknak. Az Interferenciák további programja a Kolozsvári Állami Magyar Színház honlapján található.

FOTÓ: BIRÓ ISTVÁN, FORRÁS: FACEBOOK/INTERFERENCES.FESTIVAL

Több ezren vettek részt a szebeni Ars Hungarica kulturális fesztiválon

» KRÓNIKA

November 11. és 20. között tartott Nagyszebeni Ars Hungarica fesztivál negyven kulturális programján több mint 3000 résztvevő vett részt, idén is külön műsoroknak adott otthont Vízakna és Oltszakadát – derül ki a rendezvény szervezőinek tegnapi kiértékelő közleményéből. A főként a magyar közösség számára megrendezett összművészeti eseménysorozaton idén több mint 150 meghívott magyarországi és erdélyi vendég, művész és fellépő biztosította a sokszínűséget. A rendezvények 12 helyszínen zajlottak, koncertekre, klasszikus zenére, színházi előadásokra, néptáncra, könyvbemutatókra, kiállítás megnyitókra látogathatót el a közönség, a gyermekeknek pedig külön műsorokkal készültek a szervezők. „Megtisztelő volt azt tapasztalni, hogy a közönség szép számban vett részt az eseményeinken, reményeink szerint nem bánták meg, hiszen azt észleltük, hogy sokan tá-

» Az Ars Hungarica fesztiválnak határozottan sikerült elérnie célkitűzését: a kultúra segítségével hidat képezni a közösségek között.

voztak boldog arccal az előadóteremből. Öröm számunkra, hogy együtt művelődünk, szórakoztunk, együtt gazdagodunk, újabb magyar kulturális gyöngyszemeket ismertünk meg” – idézi a közlemény Serfőző Leventét, a fesztivál főszervezőjét. Olyan híreségek előadásait nézhette meg a kulturakedvelő közönség, mint Sárík Péter, Falusi Mariann, Luiza Zan, Herczku Ági és Nikola Parov, Tóth Viktor, Fejes Krisztina és Illés Eszter, a nagyszebeni származású Bajka Brigitta. Ugyanakkor fellépett a Kávészünet Zenekar, a Five Live Acappella, a Haraszti Ádám Projekt, a Tritonus Guitar Trio, a Pora Zoli & Stone Hills, a GIOIA Kamaraegyüttes, továbbá a Gyulai Várszínház vendégelőadását is megtekinthette a nagyérdemű. A Háromszék Táncegyüttes előadását a magyar szórvány napján mutatták be, az Ampelopsis Versszínház és Gyulai Zsuzsanna és a Strófa Trió már a közönség által is jól ismert, visszajáró vendégek Nagyszebenben. Demeter Lászlóval, Benkő Le-

ventével és Szonda Szabolccsal könyvbemutatók alkalmával találkozhatott a közönség. A szervezők a magyar gasztronómiáról sem feledkeztek meg, hungarikumokat, különleges borokat és párlatokat kóstolhattak az érdeklődők. A szervezők szerint az Ars Hunga-

rica fesztiválnak határozottan sikerült elérnie célkitűzését, miszerint a kultúra segítségével közösségek, intézmények, és nemzetiségtől függetlenül az eseményekre látogatók között hidakat, kapcsolatokat építenek, így erősítve a magyar nemzeti identitást is.

A szebeni fesztivál a magyar kulturális és nemzeti identitást is erősítő programokat is kínált közönségének

FOTÓ: HÍD EGYESÜLET